

Адель КЕНТ,
суддя-директор, Національний суддівський інститут, Канада

ЕФЕКТИВНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ДО НАВЧАННЯ, ЩО ПРОВОДИТЬСЯ НАЦІОНАЛЬНИМ СУДДІВСЬКИМ ІНСТИТУТОМ

Шановні пані та панове!

Темою мого виступу є організація освітнього процесу в Національному суддівському інституті, ефективне залучення в цей процес представників громадянського суспільства. Це стосується основоположної важливості суддівського навчання: хто і що робить, коли і як, як залучається громадськість до цього процесу.

Один з основних принципів нашої роботи – навчання мають проводити самі судді. У багатьох країнах, зокрема й у Канаді, судді справді дуже ревно ставляться до цього. Вони хочуть залишатися незалежними і не люблять, коли хтось намагається впливати на їх рішення. Це стосується і тренінгів. Коли залучаємо тренерів, які, як здається суддям, не лише приносять їм знання і навички, а й намагаються вплинути на них. Отже, Національний суддівський інститут не має постійно найманих викладачів. Усі наші викладачі самі є суддями чи іншими представниками громадськості, яких ми залучаємо до певних тренінгів.

Як ми організуємо тренінги? У нас три основні теми: правові, суддівські навички (вміння комунікувати, приймати ефективні рішення) і соціальний контекст. Це розуміння контексту тих людей, які звертаються до суду. Наша країна дуже різноманітна, і суддівські традиції не були так само різноманітні. Судді не завжди розуміють контекст, у якому живуть ці люди. Можливо, вони живуть в умовах бідності в іншій культурі. У них інші гендерні проблеми чи проблеми з інвалідністю. Отже, всі ці питання важливо розуміти суддям. І ми вчимо цього майбутніх суддів.

Хто є представниками громадянського суспільства, яких ми залучаємо? Це можуть бути старійшини в групах корінних народів, люди, які знають історію народів, які жили на цій території. Ми намагаємось їх залучати до медіації щодо ситуацій, пов'язаних із забиранням дітей з цих громад, які живуть відокремлено, і відправляти їх у загальні школи. Через поширеність алкоголізму, наркоманії представники корінних народів опиняються в тюрмах. Усі ці питання пов'язані з не дуже позитивною історією розвитку цих народів. Отже, залучення старійшин громад корінних народів дуже сприяє цьому.

Територія нашої країни дуже велика, але населення в нас не так багато, і ми залучаємо людей з усього світу, мігрантів. Тому в нас представлені люди різних

культур і конфесій. Люди, які працюють з нами, можуть бути професіоналами і непрофесіоналами. Вони працюють з корінними народами, представниками ЛГБТ-спільноти, іншими групами.

Чому ми залучаємо представників громадянського суспільства у процес навчання? Традиційно в Канаді навчання було спрямоване на однорідне населення. Безперечно, це важливо, але залучені члени громади можуть збагатити тренінг. Можливо, в них є знання і досвід, яких у нас немає. Ми намагаємося передати свої знання і свій досвід колегам.

Коли залучати до навчання представників громадянського суспільства? Наприклад, це може бути корисно, коли проводиться навчання з соціальної проблематики. Ми інтегруємо і навички, і знання для обговорення соціальних питань. Це може охоплювати і питання взаємовідносин між корінними і некорінними народами. Або при проведенні навчання з комунікацій, для висвітлення теми комунікації з людьми, в яких є інвалідність – психічні чи фізичні вади. Тут необхідно мати особливі навички спілкування з цими людьми.

Як залучати представників громадянського суспільства? Це також важливе питання. Це повертає мене до свого першого твердження – що судді ревно ставляться до дотримання їхньої незалежності. Отже, потрібно працювати з представниками громадянського суспільства так, щоб вони зрозуміли, чому їх залучили. Які наші очікування від них, що вони мають робити і чого ні? Це може бути дуже тривалий підготовчий процес. Іноді вони самі це роблять і працівникам Національного суддівського інституту не потрібно з ними попередньо працювати. Але зазвичай треба витратити час на підготовку представників громадянського суспільства, щоб вони розуміли аудиторію, з якою працюватимуть, а також конфіденційність навчання для суддів

Є ще одна важлива тема, над якою упродовж багатьох років ми працюємо в Національному суддівському інституті – це боротьба з домашнім насильством. Отже, які цілі тренінгів з питань домашнього насильства? Треба розуміти теорію домашнього насильства. Чому жінки, які зазнали фізичного чи психологічного насильства, все одно повертаються назад до цього чоловіка? Можливо, з економічних причин, можливо, через дітей. Повертаються, розуміючи ризик. А якщо вже така справа доходить до суду і суддя запитує такого обвинувачуваного, перед тим як випустити під заставу, а чи забезпечите ви безпеку своєї партнерки, якщо вас випустять на свободу. Тому, що, можливо, він намагатиметься знову шукати контакту зі своєю партнеркою, з потерпілою і цим самим знову наражати її на небезпеку.

Отже, розробляючи програму з питань боротьби з домашнім насильством, ми в Національному суддівському інституті маємо враховувати наші основні організаційні принципи. У нас є неурядові організації, які працюють з потерпілими, жертвами домашнього насильства і з насильниками. Це велика соціальна проблема, а не лише юридична. Отже, певні кривдники можуть, пройти відповідну програму, повернутися назад у громаду, і про це мають також знати і судді, неурядові

організації, які працюють з жертвами і з кривдниками. Психологія домашнього насильства – це дуже складне питання. Тут треба обережно ставитися, якщо йдеться про фізичну чи моральну травму. Коли ви запрошуєте цих людей, щоб вони знову переказували, що з ними трапилося, це повторне травмування людини. Постає і питання реабілітації кривдників. Отже, суддя має розуміти обидві сторони. Я знаю, що коли ми з громадськістю обговорюємо тренінги, то робимо це, беручи до уваги найскладніші теми, зокрема домашнього насильства, злочинів на сексуальному ґрунті, з тим, щоб розуміти не лише закон, а й соціальний контекст. Ця тема, яка є викликом для нас і ми будемо продовжувати над нею працювати.

Дякую за ваш час і хочу лише нагадати, що у 2021 році в Оттаві Національний суддівський інститут проводитиме конференцію про міжнародний досвід організації суддівського навчання. Запрошуємо вас на цю конференцію.

Дякую!